

Informace k inventarizaci a účtování inventarizačních rozdílů

- Účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků (i podrozvahy).
- Skutečné stavy se zjišťují fyzickou, případně dokladovou inventurou (pokud nelze provést fyzickou inventuru), a zaznamenávají je do inventurních soupisů.
- Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace u veškerého majetku a závazků po dobu 5 let po jejím provedení.
- Rozlišujeme inventarizaci periodickou a průběžnou.

Periodická inventarizace

- Periodická inventarizace se provádí k datu účetní závěrky
- účetní jednotky mohou zahájit inventuru nejdříve čtyři měsíce před rozvahovým dnem a ukončit inventuru nejpozději dva měsíce po rozvahovém dni

Průběžná inventarizace

- Průběžná inventarizace se provádí v průběhu účetního období – např. u dlouhodobého hmotného movitého majetku, jenž vzhledem k funkci, kterou plní v účetní jednotce, je v soustavném pohybu a nemá stálé místo, kam náleží (např. vagony na dráze). Každý druh zásob a uvedeného hmotného majetku musí být takto inventarizován alespoň jednou za účetní období.

Rozhodný den

Účetní jednotky mohou při zjišťování skutečného stavu stanovit den, ke kterému skutečný stav zjišťují, a který předchází rozvahovému dni (tzv. rozhodný den). Stav k rozvahovému dni pak zjistí přičtením přírůstků a odečtením úbytků, které nastaly mezi rozhodným dnem a rozvahovým dnem.

Inventurní soupisy musí obsahovat:

- jednoznačné určení majetku nebo závazků, které jsou předmětem inventury,
- způsob zjišťování skutečných stavů,
- okamžik, ke kterému se sestavuje účetní závěrka,
- rozhodný den, pokud jej účetní jednotka stanovila,
- okamžik zahájení a okamžik ukončení inventury,
- ocenění majetku a závazků při periodické inventarizaci k rozvahovému dni (nebo i k rozhodnému dni, pokud jej účetní jednotka stanovila),
- ocenění majetku při průběžné inventarizaci ke dni ukončení inventury (nebo i k rozhodnému dni, pokud jej účetní jednotka stanovila),
-
- podpis osoby odpovědné za vedení majetku/závazků, které jsou předmětem inventury
- podpis osoby odpovědné za provedení inventury

Inventarizační rozdíly

Porovnáním skutečného a účetního stavu mohou být zjištěny inventarizační rozdíly. Inventarizační rozdíly účetní jednotky proúčtují do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.

Pokud je skutečný stav nižší než stav v účetnictví, rozdíl se označuje jako manko, popřípadě schodek u peněžních hotovostí a cenin. V opačném případě vzniká přebytek.

Za manko v pravém slova smyslu nejsou považovány **technologické ztráty**, které vznikají např. rozprachem, vyschnutím. Ve vnitřní směrnici lze stanovit normy přirozených úbytků, v praxi se tyto úbytky často nazývají „manko do normy“. „Manko do normy“ je účtováno jako běžná spotřeba.

Při inventarizaci může být zjištěna **škoda** (neodstranitelné poškození nebo zničení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a zásob), kterou je také potřeba v účetnictví zohlednit.

Ve vyhlášce je uvedeno, že přebytky v provozní oblasti se účtují do výnosů (§25 V), ČÚS 007 a I-39 však uvádějí pro specifické situace i jiný způsob účtování přebytků, jak je uvedeno níže.

Příklady účtování

549/112 Manko na materiálu

501/112 Úbytek materiálu v důsledku rozprachu

549/112 Snížení hodnoty materiálu v důsledku poškození

549/132 Manko na zboží

549/132 Snížení hodnoty zboží v důsledku poškození

549/082 Zůstatková hodnota ztraceného přístroje, následně vyřadíme 082/022

335/648 Předpis náhrady za schodek ve skladu zodpovědnému zaměstnanci

569/211 Schodek v pokladně

335/668 Předpis náhrady za schodek v pokladně zodpovědnému zaměstnanci

112/648 Přebytek na materiálu

132/648 Přebytek na zboží

022/082 Přebytek na hmotných movitých věcech odepisovaných

031/413 Přebytek na neodepisovaném majetku – pozemek

211/669 Přebytek v pokladně

112/501 Přebytek materiálu vzniklý v důsledku chybného účtování o vyskladnění materiálu

Pokud došlo v jednom účetním období k prokazatelné záměně dvou položek, účtuje se kompenzovaně jen výsledný rozdíl, který záměnou vznikl.

Příklad

Inventarizací zboží k 31.12.2021 byly zjištěny tyto rozdíly:

- přebytek 10 ks nůžek A za cenu 45 Kč/ks a
- manko 10 ks nůžek B za cenu 50 Kč/ks.

Účetní jednotka vyhodnotila, že v roce 2021 došlo u nůžek k neúmyslné záměně, a proto proúčtuje pouze výsledný rozdíl 50 Kč, MD 549/D 132.

Vazba na DPH

Vztahuje-li se manko nebo škoda k majetku, u kterého jsme uplatnili nárok na odpočet DPH na vstupu, je potřeba pamatovat na to, že nám může vzniknout povinnost DPH vrátit. Výjimkou jsou tzv. doložená manka a škody (např. protokolem od policie, pojišťovny atd.) ,

kdy DPH řešit nemusíme. V případě, že se jedná o tzv. nedoložené manko nebo škodu, musíme vyhodnotit, zda se na nás nevztahuje povinnost provést:

- úpravu odpočtu daně v případě dlouhodobého majetku (bližší informace jsou uvedeny v § 78e zákona o DPH)
- vyrovnání odpočtu daně u jiného obchodního majetku, než je dlouhodobý majetek (bližší informace jsou uvedeny v § 77 odst. 2 písm. c) zákona o DPH)

Nejedná se o úplně jednoduchou problematiku, proto k ní GFŘ vydalo v roce 2017 podrobnou informaci, do které se určitě stojí za to podívat. Název tohoto dokumentu je „**Informace GFŘ** k uplatňování zákona o DPH při vyrovnání odpočtu daně dle § 77 odst. 2 písm. c) a úpravě odpočtu dle § 78e zákona o DPH“, a je ke stažení [zde](#).

Dalším užitečným zdrojem informací je **zápis z jednání Koordinačního výboru** s Komorou daňových poradců ČR dne 24.1.2018 . Koordinační výbor se zabýval tím, zda DPH, které jsme povinni z výše uvedených důvodů vrátit, bude daňovým nákladem či ne. Ze stanoviska GFŘ vyplývá, že pokud bude manko/škoda daňovým nákladem, bude jím i vrácené DPH. Pokud však nebude manko/škoda daňovým nákladem, nebude jím ani vrácené DPH. Zápis z jednání si můžete stáhnout [zde](#).

Vazba na daň z příjmů

Manka a škody jsou daňově účinné jen za situací definovaných v zákoně o daních z příjmů.

- §24 odst. 2 písm. c) a l) ZDP,
- §24 odst. 10 ZDP,
- §25 odst. 1 písm. n),
- §25 odst. 2 ZDP)

(zjednodušeně vyjádřeno – škody způsobené podle potvrzení policie neznámým pachatelem, škody v důsledku živelních pohrom, manko a škoda do výše souvisejících zdanitelných výnosů).